

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Polemică pe chestiunea transferului. — Veniturile și cheltuielile comunale. — Situația. — Conversiunea și creanțele ipotecare ale comercianților. — Jurisprudență referitoare la aplicarea legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933. — *Cronica*: Demnitatea de membru al Consiliului de administrație al Camerelor de industrie și comerț - funcțiune onorifică. — Situația economică a Statelor Unite.

Polemică pe chestiunea transferului.

Din motive cari în mare parte se cunosc și din cauze pe cari România nu le-a putut influența, Ministerul de finanțe a hotărât suspendarea transferului datoriei noastre publice. Măsura nu a surprins pe nimeni. Am putea afirma că nici cercurile creditorilor noștri n'au fost puse în fața unei știri senzaționale când au luat cunoștință de această hotărâre. Situația financiară a țării e cunoscută doar atât de bine în cercurile interesate, încât numai în posesiunea unei bune doze de cinism, ar putea cineva afirma că am pus pe creditori în fața unei surprize. Din contră, cercurile noastre oficiale și diferitele noastre delegațiuni la multiplele și diversele conferințe internaționale au arătat pe bază de date impresionante că în felul cum se desvoltă și se desfășoară mersul economiei mondiale, noi suntem puși în fața unor situațiuni periculoase cărora nu le vom mai putea face față. Se știe într'adevăr că delegația de experți venită în țară în frunte cu dl Charles Rist, în

cursul lunii Mai 1932, pătrunsese cu controlul până în cele mai intime resorturi ale mecanismului nostru financiar, fără să ne poată acuza de lipsă de eforturi în direcția îndreptării răului. Reproșurile cari s'au produs au fost doar de natură de amănunt, în legătură cu organizarea administrativă a finanțelor noastre.

Dacă este un cinism a se spune că străinătatea nu ne-a cunoscut situația, nu mai puțin adevărat este, că țara noastră a fost permanent condusă de cele mai binevoitoare sentimente față de creditori, acceptând în Februarie până și tutela experților străini, în toate problemele de cari depindea refacerea noastră financiară. Era desigur o concesiune care avea aspecte grave în legătură cu independența noastră națională, dar ea a fost făcută de dragul adevărului. Alte țări au călcat în această problemă cu mult mai mare curaj și cu mai energică îndrăzneală. Căci trebuie să se știe că nu numai noi am suspendat transferul datoriei publice. Țări mult mai mari și popoare incomparabil mai bine situate economic, ne-au luat-o de mult înainte. Intre ele se găsește până și puternica Germanie, fără bogată și înflorită, care constatând că nu mai poate plăti nici reparații, nici datorii externe, a anunțat pur și simplu cercurile interesate.

Unele țări au folosit acest prilej pentru consolidarea împrumuturilor, convertirea lor și pentru reducerea dobânzilor. Astfel Jugoslavia la adăpostul suspendării transferului a trecut la unele aranjamente financiare, cari o ușurează mult în chesti-

unea datoriei externe, deoarece a prelungit termenele de plată și a redus dobânzile într'un raport important față de cele pe cari le plătia înainte, obținând o economie de 1 miliard 265 milioane franci, sumă care în actuala situațiune economică trage greu în cumpănă. În aceeași situație se găsește Grecia, Cehoslovacia, etc., etc.

Nu știm dacă în alte țări suspendarea transferului în vederea ajustării lui la capacitatea de plată, a avut sau nu de întâmpinat obiecțiuni așa de crâncene din partea creditorilor. Nu știm, dar înclinăm să credem că vor fi fost prefutândeni obiecțiuni mai domoale sau mai serioase. La noi în țară această întâmpinare s'a complicat însă mai mult prin intervenția în discuție a dlui Roger Auboin, care în calitate de reprezentant al creditorilor, ține să nege imposibilitatea noastră de transfer. Lucrul n'ar fi așa de grav dacă personajul în chestiune folosindu-se de date statistice adevărate, le-ar fi interpretat în justa lor înfățișare. Dar dl Auboin merge atât de departe cu tendințiozitatea, încât înconjoară logica și evenimentele, cel puțin într'o bună parte a demonstrației. Astfel spune D-sa, că la origina unei bune părți din greutățile actuale se găsește fenomenul sporirii nemotivate a circulației monetare, care începe în 1931. Această sporire a circulației ar fi adus pe de o parte o agravare a situației Băncii Naționale prin reducerea raportului între angajamentele și rezervele sale, iar pe de altă parte ar fi determinat o sporire a puterii de cumpărare în interior. Acest ultim fenomen al sporirii capacității interne de consum ar fi determinat la rândul său un import sporit și astfel balanța noastră comercială s'a găsit în deficit încât nu mai putem face față transferului.

De sigur că dl Auboin n'a rămas fără răspuns. Orice Român cu dragoste față de această țară și strâns legat de soarta ei, va putea arăta că concluziile de mai sus, nu reprezintă realitatea. Aceasta din simplul fapt că se suportă cu nespus stoicism suferințele crizei determinate de evoluția economiei mondiale.

Dar a obținut dl Auboin chiar răspunsuri oficiale și dela persoane cari știu cel puțin tot așa de bine să interpreteze cifrele statistice. În afară însă de

cercurile oficiale, toată presa românească s'a făcut interpretul greutăților prin cari trece țara și aproape orice foaie cât de modestă a ținut să-și spună cuvântul în această problemă aderând la măsura luată de statul român. Câteva dintre ziarele de tiraj au publicat chiar studii cuprinzătoare asupra motivelor și cauzelor, cari au adus România în situația de azi, când se vede silită să nu mai poată face transferul datoriei. Din cifrele cari s'au publicat cu această ocaziune și din concluziunile ce se degaje studiind stările economice dela noi și de aiurea, vom spune aici și noi câteva cuvinte în această problemă.

Vom mărturisi în prealabil bazați numai pe bunul simț că sporirea circulației fiduciare din 1931 dacă se poate numi sporire, a fost în orice caz justă și binevenită. Altfel ar fi însemnat să lăsăm să se desorganizeze toată economia noastră pe care am înghebat-o de cincizeci de ani încoace și pe care cu mari greutăți o trecuserăm prin răsturnările războiului. Dar dacă operațiunea de mai sus se poate numi inflație din punct de vedere al formei, în fond ea n'a avut acest caracter, deoarece n'a adus cu sine nici una din calamitățile cari caracterizează situația astfel numită. Într'adevăr printr'o inflație dacă n'am fi stat prea bine financiarmente, din punctul de vedere al economiei noastre în legătură cu datoria externă, s'ar fi simțit în orice caz o pulsație mai vie a circulației banilor și o înviorare în ritmul afacerilor interne, tocmai pentru că populația ar fi căutat să se scape de bani. Astfel am fi fost scutiți de atâtea legi câte s'au conceput contra creditului intern, pentru că într'un proces de inflație, o datorie veche se poate plăti cu ușurință. Dar n'a fost deloc cazul. În afară de activitatea construcțiilor cari au înregistrat un vârf important în curba investițiilor nici un alt gen de încheieri comerciale mai presante n'a simțit piața românească dela 1931 încoace.

Dacă sporirea banilor în circulație făcută tot prin presiunea evenimentelor externe ar fi avut un sens de inflație de sigur că piața era aceea care ar fi reacționat în primul rând. Și sub reacțiunea pieței, Leul ar fi oscilat pe piețele străine fără să poată fi susținut. Neputând fi susținut, nu urma decât degringolada, deși

asemenea situațiuni în cari acoperirea monedei s'a micșorat involuntar, s'au mai văzut și în alte țări. În acest sens s'au și scris unele articole cuprinsătoare în cari se releva fenomenul, că deși sub o inflație formală, unele monede n'au nici o svâcnire și s'a ajuns la concluzia că în afară de factorul numeric intervin în determinarea fenomenului și alte elemente imponderabile, cari nu ies la iveală decât în cazuri anormale. Așa stând lucrurile deci, ceea ce dl Auboin numește inflație, n'a întrunit în nici o măsură caracteristicile fenomenului.

Un alt fapt care ar fi caracterizat inflația ar fi fost ridicarea prețurilor tuturor articolelor de pe piață. Ori nici acest fenomen nu s'a produs. Cu piața amorțită și cu indicele prețurilor în staționare, sau într'o oscilație neînsemnată în sus și în jos, nu se poate spune că trecem prin momente economice pe cari dl Auboin vrea să le impună forțat în demonstrația Dsale.

Unde însă concluziunile pe cari le discutăm devin direct sarcastice în raport cu situația noastră, este la punctul în care dl Auboin pretinde că s'ar fi mărit prin inflație capacitatea noastră de consum. E o atât de mare greșală în această afirmațiune încât nici nu se poate să se conceapă că o face o persoană care trăește alături de noi. Cum însă este cazul, afirmațiunea de mai sus o putem numi direct enormitate. Căci tare am vrea să știm și noi din ce cifre se poate trage această concluziune. S'a mărit capacitatea noastră de consum? Poate pentru străinii veniți în țară cu lefuri și misiuni multiple, pentru cetățeanul român lucrurile stau cum nu se poate mai slab în această privință.

Massa consumatoare o formează la noi fărănimea. Ori în anul 1932 am avut o recoltă de grâu foarte săracă, încât se punea problema importului pentru acest produs și am putut evita acest import numai cu mari greutăți. În consecință, cea mai numeroasă clasă a populațiunii românești n'a avut produse de vânzare. Neavând produse de vânzare nu putea avea nici bani această clasă și atunci ne întrebăm: cum s'ar fi putut spori capacitatea de consum a țării?

Celelalte clase ale populației noastre stau tot așa de mizerabil în această pri-

vință. Muncitorii șomează, meseriași n'au de lucru, funcționarii abia pot face față situației cu lefurile ciuntite tot de dragul creditorilor, iar industriași puțini pe care-i avem, au fost tot așa de neglijați, fie că nu li s'au plătit furniturile de cătră stat, fie că tot de dragul străinilor și al creditorilor, s'au preferat comenzile din afară, sacrificându-se instalațiile noastre proprii. În aceste condițiuni se poate concepe de cineva cu bună credință o sporire a capacității interne de consum și încă în așa măsură ca să înecă excedentul exportului de altă dată peste cifra importului? Credem că ar fi o absurditate.

Tragedia economică a țării românești se prezintă în cifre precum se vede mai jos. Astfel dacă însemnăm valoarea și cantitatea exportului pe anul 1929 cu indicele 100, avem pe anii următori până astăzi următoarea situație:

La import,				
An	valoarea	100	cantitatea	100
1929		100		100
1930	"	86	"	79
1931	"	58	"	54
1932	"	38	"	36
1933	"	41	"	41
La export,				
An	valoarea	100	cantitatea	100
1929		100		100
1930	"	117	"	148
1931	"	102	"	176
1932	"	74	"	159
1933	"	65	"	169

Examinând acești indici constatăm că de unde valoarea exportului s'a micșorat pe măsură ce s'a mărit cantitatea, adecă produsele noastre au tot scăzut ca preț în așa măsură, încât pentru a obține astăzi indicele 100 la valoare, trebue să exportăm o cantitate al cărei indice se ridică la 260, până când importul a rămas constant ca preț, adecă valoarea lui a mers paralel cu cantitatea. De aici deci sărăcia extraordinară care ne bântuie. Tot din indicii de mai sus se vede că pretenția unei mărimi a capacității de consum, e eronată. În atari condițiuni e natural să nu mai putem plăti.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Veniturile și cheltuelile comunale.

Veniturile. (Continuare).

V.

În articolul precedent, am clarificat noțiunea și clasificarea veniturilor publice, așa cum ni le prezintă știința financiară, și am văzut că legea finanțelor locale împarte veniturile comunale în patru categorii: ordinare, extraordinare, cu destinație specială și venituri diverse. Am arătat mai departe, cari sunt veniturile ordinare izvorâte din impozitele și taxele de stat. Vom continua azi, cu analizarea celorlalte venituri ordinare, prevăzute de lege pe seama comunelor urbane.

I. Ordinare.

A) Impozite și taxe prevăzute în tabloul anexat legii.

Pe lângă cotele adiționale și suplimentare asupra unor impozite directe și cotele din încasările asupra unor impozite indirecte ale statului, comunele sunt autorizate a înființa impozite și taxe pentru acoperirea cheltuelilor lor, în limitele stabilite în tabloul anexat la lege, pe cale de regulament aprobat de autoritățile tutelare competente (art. 24).

Aceste impozite și taxe împreună cu cele din art. 23 și 25, sunt specific comunale, principale și independente de ale statului, constatarea lor făcându-se de organele comunale (art. 57, al. 2).

Înainte de a proceda la studierea în parte a fiecărei categorii, vom remarca dela început, distincția dintre impozitele și taxele prevăzute în art. 24 și cele din art. 25.

Este, totodată, locul de a aminti că cele două articole din noua lege, art. 24 și 25, sunt identice, ca înțeles și aproape și ca redactare, cu art. I și IV din legea maximului din 1923, doar, în cuprinsul tabloului se observă anumite schimbări, dintre cari cele mai multe sunt făcute în defavoarea comunelor: scoțând complet unele obiecte imposabile din tablou și micșorând foarte multe din cotele vechi. Astfel că pe bună dreptate, se poate afirma, că, în privința acestor două articole, legea nouă nu numai că nu a dat venituri noui comunelor, ci a mai luat încă, din cele avute până acum.

Legea, prin articolul 24, creiază comunelor o serie de venituri, pe cari le enumeră în mod *limitator* în tabloul anexat. Din felul cum e redactat acest articol, rezultă intenția legiuitorului de a acorda comunelor urbane dreptul de a încasa, în limitele stricte ale tabloului, impozite și taxe *indiferent de serviciul pe care comunele îl prestează locuitorilor lor*. Într'adevăr, destinația dată de legiuitor acestor venituri este „pentru acoperirea cheltuelilor“ adică a

cheltuelilor generale bugetare. Dealtfel acest punct de vedere se poate motiva și prin caracterul de strictă interpretare al legilor financiare, cari nu permit a se încasa cote mai mari ca cele prevăzute expres de ele și asupra altor obiecte cari nu sunt specificate în cuprinsul lor.

În baza articolului 25, însă se pot înființa taxe pentru....orice servicii prestate de comune în interesul particularilor.

Deci taxele înființate în baza acestui text de lege nu pot fi încasate decât în urma prestării unui serviciu determinat, organizat de comune în interes general.

Asupra taxelor înființabile în baza acestui articol din legea finanțelor locale ne rezervăm dreptul de a reveni, când ne vom ocupa special de ele. Pentru moment ne mărginim a menționa în treacăt deosebirea esențială și principiară care există între art. 25 și 24.

Să vedem cari sunt impozitele și taxele, pe cari le pot înființa și percepe comunele, în baza art. 24 și a tabloului anexat legii.

Deosebirea ce o face legea, împărțind diferitele obiecte și cote prevăzute în tablou în *impozite și taxe* este inexplicabilă și inutilă. Inexplicabilă, întru'cât nu există în cazul de față nici un criteriu științific în sensul fiscal după care s'ar putea face această deosebire, inutilă, deoarece, instanțele judiciare nu vor să recunoască nici un fel de preferință sau privilegiu comunelor în privința acestor taxe și impozite în concurență cu alți creditori cu siguranțe reale (vezi art. 61 din noua lege de perceperea și urmărirea veniturilor publice).

Impozite :

1. Asupra *valorii locative* a întreprinderilor comerciale și industriale și a întreprinderilor, cari vând produse monopolizate de stat, precum și în general a acelora cari fac acte sau fapte comerciale, se va putea înființa un impozit variind între 10%—30% după categoriile făcute de lege. Legiuitorul a avut în vedere anumite întreprinderi necesare, utile, luxoase sau chiar inutile societății, impunându-le cu cote diferite și urmărind un scop dublu: fiscal și social.

2. Asupra pompelor funebre, când acestea nu sunt monopolizate de comune, se poate stabili un impozit, după fiecare înmormântare de lux, cl. I, II, III dela 50—3000 Lei.

3. Pentru fiecare *firmă* servind a indica felul întreprinderii sau profesiunii, precum și numele întreprinzătorului sau al profesionistului, după valoarea locativă a localului în care se exercită comerțul, sau întreprinderea, se poate încasa un impozit variind între 100—2000 Lei, cu singura excepție a liberilor profesioniști, cari vor fi impuși cu o sumă fixă de 300 Lei.

4. Pentru fiecare *om de serviciu* (bărbat sau femeie) bucătar, vizitiu, camerier, fecior de orice local public etc. adică după omul de serviciu angajat permanent, nu cu ziua, se va plăti anual Lei 250.

5. Pentru fiecare *vehicol cu tracțiune animală*, public sau la particulari, cu 1, 2, 3 sau mai mulți cai, se va plăti o taxă zilnică dela 0,50 Lei până la 8 Lei. Sunt scutiți de acest impozit locuitorii orașelor de profesie agricultori cu proprietate mai mică de 10 ha. situați la periferie.

6. Pentru orice *vagon de tramvai* cu tracțiune mecanică se poate încasa un impozit zilnic de 100 Lei.

Municipiul București, precum și celelalte orașe din țară, mai pot percepe separat de fiecare călător în tramvai încă o taxă de 1 Leu.

Este foarte curios modul de impunere preconizat de legiuitor, la punctul 6 din tablou, când spune: impozitele sus amintite — și cred că se referă și la impozitul dela punctul 5, — se percep numai pentru vehiculele cari circulă și se plătesc anticipat lunar, adică prevede o taxă zilnică, care însă se va încasa lunar anticipat și numai pentru vehiculele cari circulă;

Căci, din două una: sau îl taxezi zilnic dar numai când circulă și atunci nu poți Dta comuna, să îl încasezi anticipat și lunar; sau stabilesc o taxă în pașal pe care o pot percepe și lunar, dar atunci indiferent dacă a circulat vehiculul în acest interval sau nu.

7. Pentru fiecare din *ferestrele mecanice* de tăiat lemne, fie postate, fie ambulante, se poate încasa, anual 600 Lei.

8. Pentru fiecare *cal de ham* la particulari, întrebuințat în serviciul comerțului sau industriei, anual Lei 100.

9. De fiecare vizitator în stațiunile balneare sau climaterice, dacă stă în localitate mai mult de 5 zile, se poate încasa, lunar, Lei 50. (Sunt scutiți scriitorii și copii sub 16 ani).

10. Asupra caselor de *joc și noroc, cluburile, cercurile, asociațiile*, precum și toate localurile publice, sub orice denumire, unde se practică jocuri de noroc, zilnic 1000 Lei.

11. Pariurile și Book-Makerii sunt impuși la o taxă de 5%.

12. De fiecare *călător la hoteluri*, după clasa hotelului, de lux, cl. I, II, III, sau case, cari închiriază mai mult de două camere mobilate, comunele sunt în drept a încasa o taxă zilnică între 2—10 Lei.

13. Asupra *câinilor* se vor putea percepe următoarele impozite: câinii de vânătoare de fiecare cap, anual, 50 Lei.

Câinii de lux, de primul 200 Lei, al doilea 300, al treilea 400, iar dela patru în sus de fiecare cap câte 500 Lei anual.

Sunt scutiți câinii sugaci și cei de pază.

14. Asupra *valorii mărfurilor* introduse în raza comunei de comercianți și industriași pe Căile Ferate Române, poștă și cu camioanele sau scoase din depozitele din raza, comunei, taxa ad valorem Lei 0,20%.

Nu se plătesc aceste impozite pentru mărfurile de transit.

15. Pentru *produsele petrolifere* eșite din rafinăriile situate în raza comunelor urbane și a municipiilor se va percepe încă o taxă, variind între Lei 0,01 de fiecare kilogram până la Lei 0,13.

16. Pentru *vânzări de vite* se va putea încasa un impozit care diferă, după categoria vitelor (etate, specie) între 5—50 Lei de fiecare cap.

Taxe:

1. Pentru autorizarea vânzătorilor ambulanți și pentru controlul sanitar al acestora, se va putea înființa o taxă de maximum 300 Lei.

2—8. Tot la această rubrică a tabloului sunt prevăzute o serie de taxe pentru *lucrări de construcții* ca: lucrări preliminare obținerii autorizației de construcții, cercetări la fața locului, alinieri, confruntări cu planul de sistematizare; pentru eliberarea autorizației de efectuarea lucrărilor, pentru verificarea planurilor de construcții din nou, pentru eliberarea autorizației de împrejurări la stradă sau între vecini și verificarea alinierii după planul de sistematizare, pentru eliberarea autorizației de lucrări în cimitire, pentru eliberarea copiilor după autorizațiile de construcții și pentru înscrierea pe tabloul primăriei a persoanelor admise să întocmească planuri de construcții și să execute orice fel de lucrări în cuprinsul comunei. Taxele privind lucrări sunt stabilite sau după numărul încăperilor sau după acela al metrilor pătrați ori liniari.

9. Pentru întrebuințarea *canalului public*, se vor putea percepe două feluri de taxe:

a) O taxă-impozit, conform punctului 9 din tabloul legii, care se va încasa după metru patrat și dela acele imobile cari sunt situate pe străzile cu canal public și se întemeiază pe considerațiunea că, chiar neracordate, proprietățile respective profită de existența canalului prin faptul că apele provenite din ploii sau alte împrejurări, au un loc de scurgere în canalul public, evitându-se astfel depozitarea lor în băltoace în fața casei sau a curții.

β) O taxă propriu zisă, în baza art. 25, justificată pe faptul *racordării* proprietății la rețeaua de canalizare, racordare, în urma căreia, proprietarul imobilului întrebuințează canalul construit de comună în mod permanent și nelimitat. Taxa aceasta, se înțelege, va putea fi stabilită de comună în funcție de cheltuielile necesitate de construirea și întreținerea canalului comunal.

10. Pentru fiecare metru litar de fațadă a proprietăților clădite sau a locurilor virane pentru măturatul, stropitul și ridicatul gunoaielor de pe străzi Lei 15.

11. Pentru întreținerea oboarelor, la intrarea în acestea, a animalelor sau vehiculelor, se va putea înființa taxe cari variază între 5—20 Lei de cap sau vehicol.

12. Pentru un bilet de adeverirea proprietății de fiecare cap de vită, dela 5—10 Lei.

13. Pentru fiecare vită de pripas, zilnic 5—10 Lei.

14. Pentru tăierea vitelor în abatorul comunal, iarăși se pot încasa două feluri de taxe:

α) O taxă-impozit, conform punctului 14 din tablou și

β) O taxă propriu zisă, în baza art. 25, justificată pe faptul întrebuițării abatorului comunal, taxă care iarăși se va stabili ținându-se seamă de cheltuielile necesitate de construirea și întreținerea abatorului.

15. Pentru serviciul pompierilor se vor putea încasa trei taxe:

α) De fiecare contribuabil, după venitul anual, o taxă variind între 20—500 Lei.

β) 2⁰/₁₀₀ din valoarea locativă a proprietăților clădite. Proprietarii cari plătesc această taxă nu vor mai plăti și pe cea dela p. α).

γ) Asupra societăților de asigurare se va percepe o taxă de 5⁰/₁₀₀ din valoarea totală a primelor de asigurare contra incendiilor, care taxă va fi neapărat plătită de întreprinderile de asigurare nu de asigurați;

16—22. La aceste puncte din tablou legea prevede taxele cari se pot încasa după eliberarea buletinelor și a copiilor după buletinele dela biroul populației, pentru extrase după registrele ofițerului stării civile și înscrierea unei holărâri de divorț și pentru actele de dovedirea cu martori la ofițerul stării civile servind la căsătorie.

În sfârșit, mai înainte de a termina cu studiul fugar al taxelor și impozitelor prevăzute în tabloul anexat legii, trebuie să menționez încă un impozit prevăzut de lege în art. 23 și anume: 15⁰/₁₀₀ din valoarea locativă a terenurilor virane.

Acest impozit, este, pentru comune, cu desăvârșire nou, înființat cu dublu scop: edilitar și fiscal după însăși mărturisirea legiuitorului, făcută în expunerea de motive.

SIMEON MITEA.

Situația.

Cine trăește în bursă, săptămâna trecută nu a putut avea alte preocupări, decât vârtoarea afacerilor de bursă.

Spre deosebire de aproape toate timpurile din urmă când ceasul dela 11—12 era suficient pentru negocieri, de vre-o câteva săptămâni bursa este cuprinsă de o febră de activitate uimitoare.

Se lucrează avantbursă dela orele 10—11 a. m. apoi bursa oficială dela 11—12 și arierbursă în incintă dela 12—1. La ora 1 după ce intendentul scoate lumea din bursă cu clopotul, se trece pe trotuarul din

fața edificiului, unde se mai negociază circa 1/2 ceas. După masă dela 4¹/₂ sau 5 se lucrează în holl până la 6, iar după evacuare pe trotuar câteodată până la 8 seara. Aceasta depinde de cursurile ce sosesc seara la ora 6 din Paris.

Poate că dacă legea burselor nu ar conține dispozițiile de organizare contrare practicei, iar târgul ar fi împărțit sistematic pe grupuri de valori, negocierile ar fi mai civilizate.

Dar să trecem peste aceste considerațiuni teoretice, căci târgul cu toată vârtoarea își satisface în mod onorabil conform cu uzanțele practice nevoile de negociere, Comitetul Bursei neavând decât să se bucure de puterea de activitate a bursei.

Cari sunt cauzele acestor mișcări? În primul rând faptul, că Societățile conducătoare în bursă au dat dovadă că au o situație consolidată. Majoritatea lor au fixat pe anul curent dividende. Pe un timp când numerarul nu mai prezintă destulă siguranță pentru viitor, publicul a început a-și îndrepta privirile spre acțiunile petrolifere și industriale. Cumpărări perseverente au produs urcări ce-i drept lente dar continuu în cursurile acestor valori. Acesta este începutul. La acesta s'a adus fenomenul îmbucurător observat în ultimele săptămâni, că fișeul s'a urcat dela 3600 la 10.000 Lei vagonul.

Acuma suntem în degringoladă, nu se poate prevedea cum se vor îndruma cursurile, fapt cert este că condiții favorabile obiective există, și ar fi nenatural a se crede, că plus valuta ce au câștigat-o hârțile în ultimul timp ar putea fi așa ușor compromisă.

Urcările noastre s'au orientat în bună parte și după Paris. Acolo o Astră este 90 fr. fr., cari socotiți cu cca 8 Lei (aproape atâta este vârsământul pe sub mână) paritatea în Lei ar fi cca Lei 720—, cursul nostru după ruptură. Asemenea stă Steaua rom. și Concordea, Bloc, Redevența.

Cum în bursă pe lângă elementele de mai sus are mare influență și intervenția spiritului rafinat al speculantului, surprizele nu sunt excluse.

Cu ocaziunea acestei hausse, au fost cerute aproape toate hârțile uitate de mult de lume.

Petroliferele fără producție și administrație au ajuns ca: România Petroliferă la 60, Generala Petroliferă la 35, Sospiro la 30.

Bancare secate au ajuns: Banca Agricolă la 35 etc.

Tot timpul acestei hausse rentele au fost așa zis abandonate suferind scăderi de prețuri.

Cu deosebire a suferit Renta stabilizării și la cursul nominalului și la cel al dolarului. Au sosit știri că creditorii nu vreau să trateze cu noi, renta a scăzut dela 34 la 29. În 21 crt. venind știri că se reiau negocierile renta și-a revenit în târgul liber în două mișcări dela 29 la 31 și va continua a merge în sus.

Sunt cercuri politice cari s'au folosit de știrile scăderilor spre a-și face propaganda de ponegrire a situației.

În fond aceste mișcări nu odată s'au dovedit a fi trecătoare, fiind exploatate de speculanții bursei.

* * *

Piața petrolului staționară.

* * *

Piața cerealelor deprimată. Unii exportatori totodată și speculanți de bursă, acum 5—6 săptămâni erau încântați de perspectivele exportului de cereale. Azi ei trec năcăjiți pela bursă după ce la cereale nu le-au reușit planurile, au pierdut și ocaziunea jocului dela efecte.

* * *

Aurul ferm: Napoleonul 820, Lira St. aur 1020.
Valutele ferme; francul francez 7⁷⁵, Elvețian 38.

București.

REMIZIER.

Conversiunea și creanțele ipotecare ale comercianților.

Actuala lege a asanării provoacă continuu dificultăți pe cari justiția are a le rezolva — și ceea ce este mai interesant: că aceeași instanță, dă soluții contrarii pe aceeași chestiune, după cum magistrații cari formează complectul de judecată văd lucrurile într'un fel sau într'altul.

Astfel este cazul problemei de drept dedusă înaintea tribunalului de notariat Ilfov: dacă comercianții pot beneficia de moratoriul legii pentru creanțele lor ipotecare.

O serie de comercianți au făcut contestație la executările silite imobiliare înaintea trib. notariat, cerând anularea comandamentelor, pe baza art. 5, 6 și 29 din legea citată. Întrebarea era dacă și creanțelor ipotecare ale comercianților li se aplică dispozițiile legii conversiunii.

Printre aceste contestații era și aceea a debitorului negustor dl N. Țane împotriva urmărilor întreprinse de creditori d-nii N. Dancov și I. Leibovici.

Debitorul a susținut că legea se aplică tuturor datornicilor proprietari urbani, așa cum prevede art. 5, care are o redacțiune generală; și că incumbă creditorului sarcina de a face dovada (după art. 12 din lege) că datoria ce execută este comercială, astfel că nu ajunge simpla dovadă că debitorul a fost și este comerciant în momentul contractării împrumutului și al executării creanței, pentru ca creanța să fie înlăturată dela beneficiul moratoriului. Aceasta într'un câț ipoteca fiind un contract civil, atrage calificarea de „civilă” și creanței.

Din partea creditorilor s'a cerut respingerea contestației susținându-se că legea prin art. 12 alin. i, exceptează dela beneficiile ei și creanțele industriale și comerciale, astfel că creditorul n'are altă sarcină decât să dovedească cum că debitorul a fost comerciant sau industriaș în momentul contractării împrumutului garantat ori negarantat cu ipoteca: că de îndată ce se face dovada, de către creditor, a comercialității debitorului, acest fapt atrage calificarea comercială a împrumutului, așa că nu se mai pot invoca în favoarea lui dispozițiile legii asanării. În adevăr, codul de comerț prin art. 4 (în Ardeal art. 261. Nota Red.) edictează principiul cunoscut că toate actele contractările și operațiile făcute de un comerciant, sunt comerciale — și numai în mod excepțional pot fi civile; de unde urmează că civilitatea unui fapt sau act, trebuie să o dovedească acel care o invoacă adică comerciantul.

Tribunalul, după deliberare, a respins contestația, hotărând astfel (contrar de ceea ce stabilise un alt complect al secției înainte de vacanță), că debitorul trebuie să combată prezumția legală de comercialitate a creanței, făcând dovada că ea este civilă, ca să poată beneficia de moratoriu.

Jurisprudență

referitoare la aplicarea legii pentru reglementarea datoriiilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933.

Când și la care instanță se poate cere desființarea măsurilor de executare în conf. cu art. 29 din lege?

Tribunalul Cluj secția II.
Nr. Ga. 2043/1933.

Luându-se în desbatere în ședință publică dela 10 August 1933 cauza de execuție a urmăritului Banca . . . rep. prin Dr. Andrei Balázs, contra urmăritului . . . din Cluj, repr. prin Dr. Isac Glasner avocat Cluj, pentru 955.000.— Lei rezolvată prin încheierea de sub Nr. 4071/1933 dată de judecătoria urbană Cluj, ca autoritate de carte funduară cu data de 5 luna Maiu anul 1933, în urma recursului înaintat de urmăritor la 11 luna Iulie, anul 1933 cu Nr. 6904/1933 c. f. Tribunalul ca instanță de recurs a dat următoarea

INCHIEIERE:

Admite recursul, reformează deciziunea Judecătoriei urbane Cluj, ca secție funduară Nr. 4071/1933 prin care s'a anulat sechestrul, respingând contestația urmăritului . . . și-l obligă ca în decurs de 8 zile sub urmările execuției să-i plătească urmăritorei la mâna avocatului Dr. A. B. 1.200.— Lei zis unamiedouă sute Lei spese de recurs.

MOTIVE:

Deciziunea secției funduare a Judecătoriei urbane Cluj, prin care s'a admis contestația urmăritului și s'a anulat sechestrarea uzufructului a atacat-o în termin cu recurs urmărită cerând anularea încheierii atacate

și îndrumarea Judecătorei la aducerea unei hotărâri după ascultarea prealabilă a părților.

Tribunalul din actele dela dosar a stabilit următoarea stare de fapt.

Pe imobilele din comuna Cluj Nr. c. f. 3001 și 9515 s'a întabulat dreptul de ipotecă pentru suma de 55.000.— Pengei prin deciziunea Nr. 4689—1929 c. f. Ulterior prin deciziunea Nr. 1308/1930 c. f. s'a întabulat dreptul că ipoteca aceasta servește și pentru echivalentul Pengeilor transformați în Lei.

Din imobilele aceste cuprinse în c. f. Cluj Nr. 3001 formează proprietatea lui . . . urmăritul.

Tribunalul Cluj secția III-a prin deciziunea Nr. 521/1932 din 23 Februarie 1933 a ordonat execuția de escontențare contra urmăriților pentru suma de 953.000.— Lei și asupra uzufructului imobilului cuprins în c. f. Cluj Nr. 3001. Imobilul acesta e o casă.

Urmăritoarea a cerut sechestrarea uzufructului la secția funduară. La desbaterea fixată de secția funduară pe ziua de 8 Aprilie 1933 urmăriții nu s'au prezentat. Judecătoria a ordonat sechestrarea uzufructului numind curator și recercând Corpul Portăreilor. La 26 Aprilie 1933 Portărelel esmis a sechestrat uzufructul lui. Contra acestui sechestrul a înaintat urmăritul contestație, susținând, că fiind debitor urban se bucură de favorul prevăzut de art. 6 alin. 3 din legea promulgată la 14 Aprilie 1933.

Judecătoria a dat deciziunea atacată cu recurs admitând contestația. Motivele de recurs sunt, că urmăritul nu se bucură de favorul acestei legi fiind creanța sa comercială și ca atare cade sub prevederile art. 12 pct. i. a Legii la cari nu se referă favorul acestei legi.

Tribunalul a admis recursul în baza art. 11 alin. 4 a legii din 14 Aprilie 1933, care prevede: „instanțele de fond de urmărire în orice stadiu sunt competente să judece, fie neîndeplinirea condițiilor arătate de prezenta lege pentru debitori, fie decăderea acestora pentru neîndeplinirea obligațiilor”. Că oare întrunește vre-un urmărit dispozițiile acestei legi conform dispoziției de mai sus o decide instanțele de fond de urmărire.

Care e instanța de fond de urmărire? Nu poate fi alta decât instanța care a ordonat execuția, singur aceasta are datele de a putea judeca că oare debitorul întrunește condițiile de a putea beneficia de prevederile legii. Aceasta instanță poate fi sesizată pentru a decide per analogia §-lui 28 Leg. exec.

Investirea altei instanțe sau organ cu acest drept ar aduce cu sine desbateri contradictorii de către instanțe cari nu au căderea de a ținea desbateri contradictorii ca de ex. secția funduară.

Dealtcum, cum e în speță secția funduară execută numai deciziunea Tribunalului, care ca instanță de fond a ordonat execuția deci competent a decide asupra îndeplinirii condițiilor. că oare un debitor care e în stadiul execuției beneficiază de conversiune trebuie să aparțină instanței care a ordonat execuția în speță Tribunalul.

Considerând Tribunalul că deciderea asupra acestei chestiuni nu aparține secția funduară a admis Recursul obligând pe intimat conform art. 425 P. C. și la suportarea speselor de recurs.

Cluj, la 10 August 1933.

Președinte: ss. *Dr. Munteanu.*

Judecător: ss. *Dr. Victor Hortopan.*

Grefier: pt. conformitate.

CRONICA

Demnitatea de membru al Consiliului de administrație al Camerelor de Industrie și comerț — funcțiune onorifică. Ministerul Industriei și Comerțului a declarat, în o deciziune recentă, că demnitatea de membru al camerelor de industrie și comerț, precum și în comitetele, comisiunile sau însărcinările de consilii este și rămâne onorifică.

Funcțiunile de mai sus nu dau dreptul la nici o indemnizare, sub nici o formă, precum indemnizații lunare fixe, indemnizații de transport fixe, jetoane de prezență etc.

Zișii membri vor avea dreptul numai să li se restituie cheltuelile de deplasare efectuate în interesul instituțiunii.

Este de sigur o dispoziție bună, cea luat Ministerul Industriei și Comerțului, pentru ușurarea sarcinilor Camerelor de comerț. S'a abuzat în multe părți fixând salare, indemnizații, jetoane în sume exorbitante și disproporționale cu serviciile reale prestate de preșidenți ori consilieri.

Nu mai puțin adevărat este că fără o remunerație moderată cu greu se vor găsi oameni, cari să se pună cu întreg devotamentul și cu toată râvna în serviciul cauzei camerelor de comerț.

Situația economică a Statelor Unite este caracterizată prin continuarea incertitudinii. Măsurile de devalorizare a Dolarului luate de Președintele Roosevelt în Aprilie a. c. au fost rezultatul presiunii din partea cercurilor productive, cercurile financiare au combătut și mai combat și de prezent toate teoriile de reînviere a producțiunii prin devalvarea Dolarului. Am descris la timpul său punctul de vedere al reprezentanților capitalului american exprimat de președintele băncii The Chase National Bank, New-York dl Winthrop W. Aldrich, față de comitetul Financiar al Statelor Unite (No. 18 din 6 Maiu a. c. „O expertiză”). Acest punct de vedere a rămas neschimbat. În toate revistele financiare se cere reînțoarcerea la acoperirea de aur și restabilirea integrității valutei americane.

Din partea cercurilor productive (industriași, fermieri) cari au majoritatea, continuă presiunea pentru o devalvare mai pronunțată a Dolarului.

În primul semestru 1833 statistica arată o însemnată urcare a prețurilor și o modestă sporire a producțiunii (5—10% față de mediul anilor 1923—1925). Aceasta nu se poate atribui devalvării Dolarului, deoarece pe toate piețele din lume s'au resimțit mișcări similare. E semnificativ, că — după afirmațiuni americane — puterea de cumpărare a Dolarului în internul Statelor Unite a rămas aproape neschimbată. Acest simptom ar semnala o ascunsă scădere a prețurilor, caracteristică pentru continuarea crizei.

La nici un caz nu se poate constata vre-o îmbunătățire a situației, prosperitatea Statelor Unite, ca țară eminent productivă, depinzând în primul rând de export. În anul fiscal care s'a încheiat la 30 Iunie a. c. exportul a fost de Dolari 1,440.000.— iar importul de Dolari 1,168.000.— Această balanță, deși activă, arată reduceri de 26 și 32% față de anul precedent, precum și cifrele anuale cele mai mici în decursul celor 25 ani din urmă.